

KMETSKI LIST

Izhaja vsako sredo. Naročnina: letno 30 Din, polletno 15 Din, za inozemstvo letno 50 Din. Inserati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo. Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

Kmetje hočemo dejanj!

V zadnjem času se vedno bolj pogosto pojavljajo glasovi, ki zahtevajo zlasti preusmeritev vse naše kulture in prosvete v slovansko smer. Ti glasovi pričajo, da slovansko nikakor ni bilo utvara idealistov prejšnjega stoletja, ampak pomeni močno in mogočno silo civiliziranega človeštva.

Novo dramljenje slovanske zavesti in težnjo po čim ožjem medsebojnem spoznavanju in sodelovanju moremo in moramo samo pozdraviti. Pri tem pa se seveda ne smemo zadovoljiti s frazami in s puhlimi govori v vrednosti salonskih napitnic, ampak moramo takoj stopiti na realna tla. Računati moramo z razmerami, z ovrkami in težavami, ki se vsaki veliki zamisli stavijo v bran, in tudi z razlikami med posameznimi slovanskimi vejami. Kdor bi hotel te razlike tajiti ali podcenjevati, bi pač zagrešil usodno napako, ki bi stvari mnogo škodovala in prinesla poedincu in skupnosti samo razočaranje.

Za živimi vzori

V slovansko vodi samo ena pot. To pot je pri nas šel in za te ideale je umrl Stjepan Radić, za te ideale je dal življenje bolgarski mučenik kmetске misli Stamboliski.

Če torej hočemo, da postani novo slovansko res meso in kri, moramo hoditi po stopinjah teh dveh velikih kmetških mislecev in voditeljev. Oba sta odklanjala plehke fraze in skušala najprej svoj narod organizirati v zavedno enoto in ga tako usposobiti za višje naloge, ki jih narekuje bodočnost.

Ali naj ponovno naglašamo, kako je slovansko skupnost na Balkanu pojmoval Stamboliski?

Bodi nam dovolj ugotovitev, da je razvoj dogodkov v veselje vseh južnih Slovanov potrdil njegove dalekovidne težnje! In vprav ta nova pomlad v življenju Slovanov na Balkanu je potrdilo kmetških idealov in zagotovilo, da je kmetstvo v svojih težnjah na pravem potu.

Začeti je treba doma

Kakor je treba vsako stavbo najprej utrditi v temelju in šele nato graditi v višino, tako je tudi v političnem delu slovanskega kmetstva. Kmetstvo se po svojih voditeljih tega tudi v polni meri zaveda. Zanimiva in značilna so v tem oziru izvajanja dr. Cubrilovića, ki je v nekem govoru pred kratkim dejal:

»Mi kmetje želimo, da pri nas zavladaj red. Ustvarjamo kmetško demokrasko Jugoslavijo, ker so kmetje temelj te države.«

V teh kratkih besedah je zajet velik del kmetškega političnega programa. Podobno je pred kratkim govoril kmetški politik Tomo Baburić in dejal:

»Mi kmetje smo v politiki realni. Ne damo dosti na besede, ampak na dejanja. Naš cilj je, da se morejo Hrvatje v tej zajednici (namreč

naši državi) politično in gospodarsko razvijati popolnoma svobodno, enako pa tudi Srbi in Slovenci. Želimo, da bomo vsi zadovoljni; kajti ko zahtevaš svoje, moraš tuje spoštovati. Pokojni St. Radić je pozdravljal Jugoslavijo že leta 1903., ko je vzkliknil v Beogradu: »Živel kralj Peter Veliki, jugoslovanski kralj!« Naša želja je, da se sporazumemo z vsemi, ki zastopajo načela demokracije.«

Kmetstvo je enotno

Namenoma smo izbrali tu imena dveh, pri nas malo znanih političnih ljudi. Čemu? Zato, da smo pokazali, da kmetstvo ni politična stranka, ampak vsenaroden pokret, ki edini predstavlja pravo narodovo voljo. Kdo je med nami, ki ne bi z dušo in telesom pritrtil besedam dr. Cubrilovića in T. Baburića, čeprav so bile izgovorjene tam doli v Bosni brez našega sodelovanja ali prejšnjega sporazumevanja. Vsi, ki kmetško čutimo, mislimo isto. Treba je zato samo, da tej enotni skupni kmetški misli damo čim vidnejšega, pravičnejšega in močnejšega zunanjšega izraza.

Zaveznik čas

Politična zgodovina in življenjepisi velikih političnih mož izpričujejo, da je čas — najboljši zaveznik političnih delavcev. Pogosto se zdi, da sta se proti kaki plemeniti ideji zarotila nebo in zemlja. Tedaj pač marsikdo klone, kdor pa

je o svoji ideji, njeni pravilnosti in poštenosti res prepričan, niti v takih trenutkih ne obne-more. Nasprotno, on še bolj dela in upa in čaka.

In vselej čas nagradi tako vztrajnost z uspehi. Tudi zdaj se na političnem obzorju Balkana svitajo zarje, ki napovedujejo zmago kmetške misli. Kmetstvo se znova drami v zavezniški Romuniji in v bratski Bolgarski, kmetstvo prodira tudi pri nas vse globlje in globlje.

Ne omotice, ampak delo!

Taki izgledi nas seveda ne smejo omamiti. Časi so resni za nas in za ves narod. Vprav izgledi na zmago in uspeh nas morajo bodriti, da vztrajamo v delu in svoje sile še pomnožimo. Gospodarske neprilike in vse druge težave, ki nas tarejo, so kakor oblaki na nebo. In kdo bo verjel, da za temi oblaki ni sonca in luči?!

Priporiti se hočemo do tega sonca doma v ožji domovini, priporiti se hočemo do njega skupaj s Srbi in Hrvati v državi, priporiti se skupaj z Bolgari na Balkanu! Ko bomo to dosegli, bomo usposobljeni za veliko slovansko skupnost, ki ji je končni cilj — vseljidsko človečanstvo, stopnja, ki bi se le zaustavila, da jo imenujemo v resnici — kulturo!

Če smo segli daleč, nismo tega storili kot sanjači, ampak zato, da v glavnih obrisih pokažemo pot. Vsak najmanjši uspeh pa, ki nas k temu cilju približa, nam sproti utrjuje vero v odresilno poslanstvo kmetstva v človeštvu.

Matija Gubec

Te dni je hrvatski narod obhajal sicer tiho, a toliko bolj pomembno slavje: Spomin narodnih kmetških buditeljev in voditeljev Matije Gubca in bratov Radićev.

Slovenci smo po krvi, sosedstvu in zgodovini tesno povezani s Hrvati in bo zato primerno in prav, če se tudi mi ob tej priliki spomnimo teh velikih kmetških voditeljev.

Matija Gubec

Je bil steber kmetške misli. Velik socialni filozof in politični organizator je bil ta kmet hkratu pravi in resničen državnik. Neustrašen, brez sovraštva in strasti je Matija Gubec v svoji dalekovidnosti premišljeno začel s svojimi kmetškimi zavezniki in tovariši med Hrvati organizirati življenje na človečanski podlagi.

Gubec se ni ravnal po tujih vzorih, ampak je črpal iz lastne sile. Tuji primeri bi ga bili morali le ostrašiti; kajti oboroženi kmetški upori so pri drugih narodih vedno utonili v preliti kmetški krvi. Kmetška revolucija Matije Gubca je bila torej samostojno in samoniklo delo, izvirajoče iz človečanske duše kmetškega človeka.

Glavni kmetški upor leta 1573. se torej ni izvršil po tujem naročilu ne po tujem prigovarjanju, ampak je bil zamišljen, pripravljen in izveden z odločitvijo kmetškega naroda in njegovega vodstva.

S ponosom in občudovanjem gledamo, kako se je Matija Gubec s kmeti lotil izvedbe tega načrta. Na vse so mislili in vse so upoštevali. Matija Gubec išče zaveznikov, njegov pogled sega na hrvatsko morje, kjer se zbirajo sovražniki. Misli na Bosno, kjer že gospodarijo Turki. Organizira kmetško vojsko

v Sloveniji

za skupno kmetško borbo.

Nikjer, niti na samem bojnem pohodu ni bilo oklevanja niti razsula. Kmetje so ostali disciplinirani in slozni do zadnjega diha. Kmetje niso zgrabili za orožje, da bi kradli in ropali, in ne zato, da bi klati in ubijali. Niso šli v boj zato, da bi izmenjali glavarje in pisarje. Dvignili so se zato, da spremene sistem, da naženo nasilne graščake in izkoriščevalce, katerim je moral kmet tlačaniti. Matija Gubec in njegov

sodelavci so vedeli, da to ni lahka naloga. Vedeli so, kaj jih čaka, če podležejo bolj oboroženi velikaški vojski. Vendar se niso zbal niti tega niti onega, ker so vedeli, da je njih borba pravična in končno mora zmagati — kakor tuč premaga temo.

Minila so stoletja in mi smo žive priče tega, kako pravična misel kmetiskega mučeniškega voditelja Matije Gubca ni propadla in ni utonila v preliči človeški krvi. Žive priče smo temu, kako pravična in človečanska misel Matije Gubca navdihuje danes ves kmetiski narod in mu daje tako duhovno silo in moč, da je nobena surova sila ne more niti zastreti, a kaj šele zatreti. Res je, časi minevajo in z njimi tudi ljudje, duh pa ostane. Ne smemo se varati in misliti, da danes že sama pravična misel ravna in vodi ljudi.

Nekateri so mislili, da je mogoče za vselej

pozabiti »na plug in motiko«. Ohrabрили so se v družbi razuzdane gospode, ki za kmetiski narod nima nič drugega kakor preziranje in bič, ječe, vešala in smrt, misleč, da lahko s strahovladno zagotve sebi brezbržno gosposko življenje. Povsod so iskali pomoči, kjer so jo upali dobiti, samo da bi obdržali kmetiski narod, iz katerega so izšli, ki jih je rešil in branil, v človeka nevrednem suženjstvu in pokorščini.

Kmalu se je pokazalo, da v političnem življenju kmetiski narod ne pomeni samo mnogo, ampak da je kmetstvo odločujoči in v najtežjih časih edini činitelj političnega življenja. Spričo tega tudi nosi odgovornost ne le zase kot koreniko in deblo, ampak tudi za vse veje in plodove, ki jih nosi. To je stvarnost, ki je ni mogoče prav nič spremeniti.

(Prosto po članku inž. Avgusta Košutića v »Seljačkem domu«.)

Kako je treba zaščititi grunt?

Menda je najnižja delavska plača določena na 250 Din na uro, kar je vsekakor premalo. Saj je vendar mišljeno s tem dejanjem, da se delavcu zagotovi nekakšen eksistenčni minimum. Tudi za starostno zavarovanje delavcev je menda pripravljen zakonski predlog.

Vse to kmetje prav iz srca pozdravljamo. Ali istočasno ugotavljamo, da je treba tudi za kmeta nekaj storiti. In sicer čim prej, brez odlašanja, da se mu omogoči njegov skromni obstoj. Odkrito bodi povedano, da likvidacija kmetiskih dolgov kmeta ni rešila pred propastjo, ako se kmet ne zaščiti tudi v naslednjem:

Kakor je delavcu potrebno, da ga branimo pred izkoriščanjem kapitala s tem, da mu določimo minimalno plačo ter da ga zavarujemo za slučaj starostne onemoglosti — seveda bi bilo nujno potrebno tudi zavarovanje za slučaj brezposelnosti kakor v drugih državah — isto je treba storiti tudi za kmeta, da ga obvarujemo pred propadom. To je treba storiti na ta način, da se mu zavaruje vsaj nekaj posesti, ki se ne sme prodati, odsvojiti in ne obremeniti. To bi bil nekak eksistenčni minimum. Pri tem nastane vprašanje, kakšno posestvo naj se določi, ki naj bi zagotavljalo obstoj kmetiski družini. Po mojem mnenju bi se to moralo storiti po krajevnih razmerah na podlagi katastrskega čistega donosa. Taka kmetiska posest bi tvorila celoto, ki se nikakor ne sme več deliti. Njej ne bi smela blizu ne davkarija ne sodnija in ne nobena banka.

Tudi je treba zavarovati kmeta in kmetiskega delavca za slučaj starosti. Čim učaka zavarovanec določeno starost, bi naj dobival stalno mesečno rento do svoje smrti.

Morda bo kdo ugovarjal, da so to že prevratni nazori. Priznam, da bi kmet ne mogel razpolagati več svobodno s svojo zemljo. Tudi kredit bi mu zelo padel. To se nam že sedaj

godi brez vseh zavarovanj. Na to se prav lahko odgovarja: Pravi kmet ljubi svojo zemljo in je ne prodaja do zadnjega. Pravi kmet ni špekulant, ki bi s svojo zemljo kupčeval. On je navezan na svojo zemljo vse drugače kot uradnik na pisarno ali delavec na tovarno. Vse to se z lahkoto da zamenjati. Ali grunt zamenjati, to so redki slučajji.

Poglejmo še drugo točko, starostno zavarovanje. Vedno ugibamo, kako preprečiti beg z dežele v mesta. Ali ne bo potem, če se uvede starostno zavarovanje za industrijskega delavca še večji beg iz dežele v mesta, ako se istočasno ne uvede tudi starostno zavarovanje za kmetiskega delavca. Kje naj potem dobi kmet hlapca, ali deklo, če mu na starost ne more nuditi nič drugega kot pot od hiše.

Sam kmetiski gospodar je tudi potreben starostnega zavarovanja. Ali nimamo dosti slučajev, ko izroči oče ali mati posestvo svojem nasledniku, a sam je primoran vzeti v roke beraško palico in iti od hiši do hiše kljub temu, da se je zgal na svojem lastnem gruntu?! Večkrat se zgodi to tudi zato, ker mu sin vsled gospodarskih razmer ne more dati zakonitega užitka.

Povsod se danes govori in piše, da je kmet steber države. Ta steber je danes nevarno omajan. In če ga hočemo ohraniti, ga moramo vprav zabetonirati in ga napraviti stalnega in nedeljivega. Tak bodi kmetiski grunt.

Kmetje! Vrzimo strankarijo v koš. Poprimimo mi za državno krmilo in rešimo kmetiski grunt, ki je steber države! Kje si »Kmetiska zveza«, ki trdiš, da si edina predstavica slovenskega kmeta? Ob dvanajsti uri razprtijo proč! Rešimo se jerobov, ki nas pomagajo izkorščati. Poprimimo z združenimi močmi za delo, da rešimo kmetiski grunt in s tem edini steber države.

Tomaž.

Mesto in vas

Ali se razumeja mesto in vas? Ne! Ne razumeja se še, čeprav bi bilo potrebno, da bi se razumela. Že mesto kot samoupravna edinica poskuša živeti na račun podeželja in išče dohodkov za svoje potrebe v mitnini, tržnini itd., kar včasih naravnost ubija cene kmetiskih pridelkov. In kar je treba še posebno poudariti, se mitnina večkrat nesorazmerno zvišuje z ozirom na vrednost kmetiskih pridelkov. Na primer: po teži lesa se plačuje mitnina. Sveža drva so cenejša, a so težja kot suha. Za sveža drva se plačuje večja mitnina kot za suha.

Mesto ne razume kmetiskega življenja. Niti potrudi se ne, da bi ga razumelo. Gospoda misli, da priteče kmetu vino samo v klet. Živina in svinje da mu same zrastejo, brez truda in stroškov. Za kmeta da je vsakdo dober in mu ni treba ničesar znati. Nič ne pomisli ta gospoda,

da mora kmet vedeti mnogo več kot vsak drug poklic. Naš kmet mora znati gospodariti, mora biti poljedelec, vrtnar in sadjar, živinorejec, vinnogradnik, mora biti trgovec in poznati razne pravne predpise.

Nekoč sem poslušal narodnega poslanca, ki je trdil, da kmet tisto pojé, kar v razgonu zraste. Čisto prav je povedal. Kar je slabšega, kmet je doma pojemo, boljše pridelke pa prodamo in še to po slepi ceni.

Kaj pa sledi iz takih razmer? Zlo za obe plati! Kmet propada, se mestu bolj in bolj odtujuje in ga začinja sovražiti. Mesto pa na drugi strani tudi hira, izgublja svoje laravno zaledje in si vzgaja sovražnika tam, kjer bi moralo prav za prav imeti vir svojih moči. Čim više se stopnjuje to nerazumevanje, tem globlji je propad med mestom in deželo. V narodu nastaneta

tako dve sovražni plasti, ki druga drugo izpodjedata in v svojem nadaljnjem razvoju rodita strahotne posledice. Za nas Slovence bi pomenil tak razvoj razmerja med mestom in deželo gospodarski pogin in narodno smrt. Vse besedičenje o narodnosti, o ljubezni do ljudstva in o slovenstvu ostane torej fraza, dokler mesto v svoji zgrešeni gospodarski politiki izžema kmeta in narod ter s tem — tudi samo sebe, vsaj veliko večino svojega delovnega prebivalstva.

Nikdar in nikoli se zato mesto ne sme smatrati kot samostojen gospodarski organizem, ampak samo kot del civilizirane gospodarske skupnosti. Sele ob takem pojmovanju svoje vloge in položaja bo mesto prav rešilo svoje naloge in bo narod družilo in krepilo.

Za tako delo pa je seveda treba pametnih in poštenih ljudi, ki jih šolska naobrazba ni našopirila in jim družabna zgajenost ni zameglila pogleda. Kdor pa se je v mestu — bodisi kot rojen meščan ali kot priseljencec — oslepil pod bleskom tujega kapitala ali pa pod mikavnostjo lastnega koristolubja, ta škoduje vasi in mestu, ta je utelešen pojem zla, ki mu kmetje pravimo — pokvarjena gospoda.

Mesto ima dovolj možnosti, da krije svoje potrebe na drugačen, skupnosti koristen in večini zmogljiv način. Te možnosti iskati in najti je naloga onih, ki prevzamejo nase odgovornost za vodstvo kmetiskih poslov.

Način pa, kakor skušajo mesta danes kriti svoje potrebe, je krivica za vas in tudi za delovne sloje v mestu. Zlasti mitnina na razne nujne življenjske potrebščine. Kdo more trditi, da je pravično, če zadene mestna užitnina v enaki meri kmeta, siromašnega delavca in obubožanega uradnika in nameščena v mestu kakor tudi najbogatejšega magnata? To čutiš vas in delovni del mesta, ki bi se brez dvoma pravilno in za obe plati sporazumela, če bi se tega sožitja ne oviralo.

Do takega sporazumnega sožitja pa mora priti in bo prišlo, kakor hitro bodo v mestih prišli do veljave ljudje, ki se bodo zavedali, da so tudi mesta v svojem jedru le posebna tvorba — kmetiskega naroda.

Tovarne za sladkor v Zagrebu

Naše tovarne za sladkor se branijo sklepati pogodbe z zadrugami za pridelovanje sladkorne pese.

Pridelovalci sladkorne pese so se združili v zadruge, da bi v skupnem nastopu lažje branili svoje interese proti tovarnam. Prednosti in koristi takega združnega nastopa pač ni treba še posebej naglaševati.

Tovarne so se proti temu seveda vedno borile. Skušale so celo proti zadrugam ustanoviti lastno društvo pridelovalcev sladkorne pese. V zadnjem času tovarne sploh odklanjajo razgovore z zadrugami in ne dovoljujejo svojim članom sklepanja pogodb z združnimi organizacijami.

Zveza prizadetih zadrug je zato sklicala velik kongres v Novi Sad. Na dnevnem redu je bilo tudi vprašanje ustanovitve lastne združne tovarne za sladkor.

Z ustanovitvijo take tovarne bi bil razbit sladkorni kartel. Prepričani smo, da bi pravilno izvedena organizacija take tovarne pomenila velik blagoslov ne le za prizadete kmete, ampak za vse delavno ljudstvo v državi.

Zato želimo tovarišem kmetom v tem boju popolnega uspeha. Kličemo pa tudi vsem našim poslancem, naj pazljivo spremljajo to borbo in pomagajo. »Gospodarski uspeh kmetov kjerkoli v državi je tudi naš uspeh!« To mora biti naše geslo, kajti to je edino resnično jugoslovanstvo in vodilna misel vsake realne kmetiske politike. S pikolovstvom pa naj se igrajo tisti, ki so za resno delo presiti in preleni, dokler jih ne odpihne veter kmetiskega zdravja s plesnivih ležišč.

Doma in drugod

Narodna skupščina

Finančni odbor narodne skupščine je razpravljaval preteklo soboto o finančnem zakonu za prihodnje proračunsko leto. Predlog finančnega zakona je bil z večino glasov sprejet. Proračun in finančni zakon sta bila izročena plenumu narodne skupščine, ki je pričel o njih razpravljati sredi tega tedna.

Trgovski zakon

V narodni skupščini je bila končana razprava o novem trgovskem zakonu, ki je bil z večino glasov sprejet. Trgovski zakon je narodna skupščina predložila senatu v nadaljno razpravo.

Interpelacijski dan

Predsedstvo narodne skupščine je uvedlo vsak četrtek v tednu interpelacijski dan. V interpelacijskih dnevih bodo ministri odgovarjali narodnim poslancem na interpelacije.

Pretekli četrtek je odgovarjal gradbeni minister gosp. dr. Marko Kožul na interpelacijo narodnega poslanca Grdjiča glede podpore kmetiskim sokolskim četam iz Hercegovine. Sokolske čete v teh krajih vrše veliko dobrotvorno delo in pomagajo kmetškemu ljudstvu v vseh potrebah in nesrečah. V zimskem času zbirajo hrano za siromašne kmeče, pomagajo jim ob času suše in povodnji. Za letos so sklenile sokolske čete, da bodo zgrabile v najbolj oddaljenih krajih kmetom okoli 50 kapni in vodnjakov.

Na interpelacijo posl. Grdjiča je odgovarjal tudi minister za telesno vzgojo g. dr. Rogić, ki je rekel, da posveča celokupna vlada Sokolstvu prav posebno pozornost.

Poleg interpelacije nar. poslanca Grdjiča je bila na dnevnem redu še druga interpelacija o Sokolstvu, ki jo je predložil nar. posl. Zečević. Njegova interpelacija se je nanašala zlasti na sokolske razmere v Sloveniji.

Tudi na to interpelacijo je odgovarjal minister za telesno vzgojo g. dr. Rogić.

Novi interpelacije

Nar. posl. Milan Mravlje je vložil interpelacije na kmetijskega in notranjega ministra glede Kmetijske družbe.

Večeslav Vilder

član vodstva bivše SDS, se je mudil pretekli teden v Beogradu. Sprejet je bil v avdijenci pri Nj. knezu namestniku. Vilder je prisostvoval tudi konferenci vodstva beogradske združene opozicije. V nedeljo se je Vilder vrnil v Zagreb in poročal o svojih beogradskih razgovorih doktorju Vladku Mačku.

Banovinski svet

za dravske banovine se je sestal v ponedeljek 15. i. m.

Na dnevnem redu banovinskega zasedanja je sprejetje proračuna za l. 1937.—38., dopolnitev uredbe o občinskih uslužbencih ter uredba in pravilnik glede obveznega zavarovanja posevkov in plodov zoper točo v Dravski banovini.

Banovinski proračun znaša blizu 120 milijonov dinarjev izdatkov in je za 22.406.576 Din večji od prejšnjega.

Neposredni davki se bodo povzeli za 35% in z njimi kriti posebni izdatki v višini 16.300.000 Din. Povišanje proračuna je v zvezi z novo uredbo o vzdrževanju narodnih šol. Vse banovinske doklade bodo znašale po novem proračunu 95% na neposredne davke.

Dr. Košutić o komunizmu in fašizmu

Na seji predsednikov zagrebskih organizacij bivše HSS dne 12. t. m. je dejal dr. Košutić o komunizmu in fašizmu:

»Hrvatski narod noče fašizma, ker hrvatski kmet hoče biti upoštevan kot človek. Na drugi

strani je komunizem, ki je v jedru popolnoma enak fašizmu. Pri komunistih danes vidimo, da se vpravi prvi ustanovitelj komunizma danes mel seboj streljajo s strojnimi.«

V nadaljnjem je značilna tale njegova trditve:

»Odkrito in moško, iskreno in prijateljsko povedati v obraz, to je hrvatsko. Ne smemo dovoliti, da se k nam priplazi slabost in z njo korupcija.«

Glede nekaterih drugih vprašanj je dejal inž. Košutić, »da se niso niti za korak premaknili dalje.«

Kmetijski komponist

Iđrijski rojak Zorko Prelovec, ki se je te dni srečal z Abrahamom, je tako markanten lik v naših pevskih in glasbenih krogih, kakor jih srečamo malo v glasbenem svetu. Njegov vedri temperament, žilava delavnost in nesebična vztrajnost, vse to mu je priborilo popularnost, kakršne je deležen le malokateri javen delavec.

Kot umetnik je ostal vedno zvest delavnemu ljudstvu, iz katerega je izšel. Njegove skladbe, polne toplega občutja, so tako doživljene, pevne in iskrene, da so stalno na sporednih pevskih prireditvah širom Slovenije. »Rdeče rože« je uglasbil leta 1906. še kot mlad fant, kmalu za njimi pa je zapel »Slavo delu«. Svetovna vojna je izvila iz njega pretresljivo »Oj Doberdob, slovenskih fantov grob«, ki s čudovito silo vselej zgrabi in presune človeka, kadarkoli jo sliši.

Po poklicu je Prelovec uradnik Mestne hranilnice v Ljubljani in živi sedaj v pokoju, ves svoj prosti čas pa je posvetil glasbi in pesmi. Njegovo ime je nerazdružno povezano s pevskim društvom »Ljubljanski Zvon«, ki ga je vodil dolgih 25 let in še čez. Nešteto glasbenih poročil, zapiskov, ocen in razprav je poteklo izpod Prelovečevega plodovitega peresa. Odlikujejo se po lahkem slogu in sveži preprostosti izraza.

Poleg mnogih drugih je uglasbil ob stiku s Trbovljami pesem »Očka moj je delavec«, a kmetškemu človeku se je oddolžil s »Kmetško himno«, ki je mahoma zajela srca kmetске mladine in jo danes po vsej Sloveniji navdušeno prepevajo kmetijski fantje in dekleta.

Po tem bežnem pregledu, v katerem niti nismo omenili ljubkih pesmi »Zapoj mi pesem, dekle«, »Zadnje slovo« in več drugih, naj samo naglasimo, da Prelovečeva bogata duša takoj zavzani, kjer gre za slovenske pesmi glas. Zato tudi smemo pričakovati, da bomo od njega prejeli še mnogo lepih glasbenih darov.

Nedavno je na Rodnah pri svojem prijau-

telju Debelaku v družbi kmetov poslušal očanca Turnška, kako so igrali na harmoniko. Kmetijski fantje in dekleta so prepevali. Prelovec pa je medtem uglasbil »Nageljček na oknu«, prelepo pesem za moški zbor.

Človek, ki zna tako prisluhnuti narodu in bogatiti našo slovensko pesem neposredno iz tega bogatega vira, zasluži, da mu ob petdesetletnici iz srca zakličemo:

»Hvala za vse, kar si nam lepega dal! Ostani nam zvest tvorec, kakor bomo mi zvesti tvoji lepi umetnosti!«

† Inž. Milan Šuklje

Na Golniku je 10. t. m. podlegel bolezni tajnik Zveze industrijcev in lastnik patentne pisarne, inženjer Milan Šuklje, sin pokojnega slovenskega politika konservativne smeri, Frana Šukljeta.

Pokojnik je srednjo šolo dovršil na Dunaju, na visoki šoli pa je študiral na Dunaju, v Pragi in v Gradcu. Služboval je skraja pri zasebnih podjetjih, pozneje pa pri železnici. Vzlic večletnemu življenju v tujini je ostal vedno zaveden Slovenec. Pred vojno je pričel

poučevati ... soli v Ljubljani, a leta 1919. je prevzel tajništvo Zveze industrijcev.

Bil je vsestransko delaven, zlasti pa se je zavzemal za železniško zvezo št. Janž—Sevnica, za cestno zvezo med Ljubljano in Sušakom in železnico Ljubljana—Sušak. Nekaj svojih gospodarskih idealov je vsaj deloma učakal. Pokojnik je bil tudi vnet pospeševatelj tujskega prometa na Dolenjskem. Osebnost je bil prijazen, šegav in duhovit, pravi sin dolenjskih tal.

Bodi zaslužnemu pokojniku ohranjen časten spomin, žalujočim svojcem pa izrekamo toplo sožalje!

Proti revmatizmu, išijas, kostobolju, poapnenju žil, živčnim in nevralgicnim obolenjem, kapi itd.

„ANTIRHEUMIN“

je izvrstno v državi, kakor tudi v inozemstvu preizkušeno sredstvo, katero se priporoča tudi za zastareli revmatizem, saj pri večkratni uporabi ublaži in stopnjevalno končno ozdravi bolečine.

Cena 1 steklenice Din 35.—, s poštnino Din 40.—, 3 originalne steklenice Din 100.— franko. »ANTIRHEUMIN« razpošilja po povzetju: Mr. ph. A. MRKUSIĆ, lekarnar, MOSTAR, Primorska banovina.

Dobiva se v vseh lekarnah. Oglas reg. pod S Br. 14.245 od 11. 8. 1936.

Kaj se godi po svetu

Zasedanje Balkanske zveze

se je pričelo 15. t. m. v Atenah, kjer so se sestali zunanji ministri vseh držav te zveze.

Na svečanem banketu, ki ga je priredil gostom predsednik grške vlade Metaxas, je na njegov pozdrav odgovoril predsednik jugoslovanske vlade dr. M. Stojadinović in v svojem govoru naglasil, da je Balkanska zveza najboljšje poročstvo miru in reda ter definitivne stabilnosti na Balkanu.

Seje in posveti bodo trajali do četrtega, nakar bo izdano službeno poročilo o posvetovanjih.

V Španiji

traja državljanska vojna dalje. Po zavzetju Malage so nacionalisti obnovili in poostriili napade na Madrid, vendar tu ni bilo vidnejših uspehov. Francove ladje so bombardirale tudi Valencijo in je bilo nekaj oseb ubitih, vladna mornarica pa je iz Cartagene odločila proti Almeriji, da

Obrambeni poveljnik Madrida znani general Miaja pri svojem težkem poslu

zaustavi nadaljno prodiranje generala Franca in njegove mornarice ter podpre akcijo vladnih čet na južni fronti.

V Avstriji

je na III. zveznem kongresu domovinske fronte govoril kancelar dr. Sušnik (Schuschnigg). Stališče Avstrije do raznih vprašanj in zlasti tudi do monarhizma je označil v tehte treh stavkih:

1. Vzbujanje in čuvanje spoštovanja velikih zgodovinskih vrednot avstrijske tradicije je v duhu domovinske fronte.

2. O vprašanju državne oblike v Avstriji more edino odločati avstrijsko ljudstvo in sicer na podlagi ustave.

3. Eksperimentov ne sme biti. Monarhistična propaganda se mora prilagoditi notranjemu in zunanjemu političnemu okviru današnje Avstrije. Kdaj bo avstrijsko ljudstvo v danem primeru pozvano k odločitvi, je izključno zadeva vodstva države in domovinske fronte.

V Romuniji

je desničarsko hitlerjevsko navdahnjena opozicija povzročila precej hrupa radi knjige češkoslovaškega poslanika v Bukarešti Jana Šeba z naslovom: »Rusija in Mala antanta v svetovni politiki.«

Očitati so Šebi razna mesta v knjigi in tudi potvarjali, da bi škodovali — Mali antanti.

Naleteli so slabo. Med drugim piše o tem ugleden švicarski list:

V poslednjih letih se je ponovno izkazalo, da so bile zgrešene vse spekulacije o nekakšnem

procesu razpadanja v Mali antanti. Poizkus, da bi se med Bukarešto in Prago zabil klin, se bo prav tako ponesrečil, dasi mu z italijanske in nemške strani krepko sekundirajo z namenom, da bi oslabil českoslovaško-rusko razmerje in izmanevrirali Prago z gospodarsko političnimi obljubami iz antirevizionistične fronte. Ta igra izgleda toliko lažja, ker se v Rumuniji tudi po Titulescovem padcu zelo bučna opozicija zavzema za Nemčiji prijazen in protisovjetski kurz. Z obnovitvijo rumunsko-poljskega prijateljstva je ta kurz še bolj narasel in se zaradi tega ne smemo čuditi, ako tudi Poljska pograblja Šebovo afero in jo uporablja kot dobrodošlo agitacijsko sredstvo proti Češkoslovaški.

Med Bolgarijo in Jugoslavijo

so po nekaterih poročilih v teku pogajanja za sklenitev carinske unije. Pogajanja potekajo ugodno.

Rod sedanjega japonskega cesarja vlada že 2500 let

Mikado, kakor imenujejo Japonci svojega vladarja, je vsakemu državljanu sveto bitje. Vladarski rod je star že 2500 let. Sedanji cesar se imenuje Hirohito.

Čeprav igra Japonska važno vlogo v svetovni politiki, vendar le malo vemo o tej državi. Njeno glavno mesto je Tokio, ki ima 6 milijonov prebivalcev. Ulice so široke kakor v Parizu, na trgih vrvi življenje kakor v New Yorku. Vzlie takemu modernemu velemestnemu vrvežu pa je ostal del mesta nedotaknjen. To je oni del, kjer stoji cesarski dvor.

Dvor ločijo od mesta utrdbe in prekopi, napolnjeni z vodo. Iz mesta je tja speljan most. Na ta most neprenehoma prihajajo skupine Japoncev, ki se klanjajo mikadu, živemu bogu Japonske. Most je Japoncem svet in na njem pozabijo in zavržejo vse šege, ki so jih prevzeli z zapada.

Od kod tolika oblast človeku, ki lahko z eno samo besedo zatre vojaški upor, kakor se je to zgodilo lani v februarju? Hirohito vlada 11 let in to dobo imenujejo »šova«, kar pomeni socialistično in protikomunistično gibanje v vojaških krogih. Geslo tega gibanja je: »Vse za mikada!« Njegovi pristaši zahtevajo, da se vse politično in gospodarsko življenje osredotoči v vladarjevih rokah. Cesar imenuje ministre, ki vladajo v njegovem imenu, sam pa le redko neposredno poseže v razna politična vprašanja. Če ljudstvo ni s kako uredbo zadovoljno, so vselej krivi ministri, nikoli pa ne mikado.

Po več krajih Japonske so raztreseni grobovi 50 zarotnikov, ki so ubili visokega dvornega uradnika, ker so menili, da ravna proti interesom »Sina sonca« — mikada. Po izvršenem dejanju so se razšli po deželi in je vsak zase izvršil »harakiri« (samomor na ta način, da si človek z nožem razpara trebuh). Njih zadnja beseda je bila: »Mikado!«

Če se Japonski cesar kdaj neugodno izrazi o kakem pokretu, je gibanje s tem obsojeno na neuspeh, njegovi voditelji pa na — samomor.

Lani v maju je rekel cesar ob pričetku parlamentarnega zasedanja:

»Obžalujemo slučaj, ki se je zgodil v Tokiu.«

Šlo je za neko vojaško gibanje. Nekaj ur za tem so prebivalci prestolnice izvedeli, da so vsi voditelji tega gibanja v preiskovalnem zaporu izvršili — samomor.

Tako neomejen je vpliv japonskega cesarja. Čeprav mi na zapadu ne moremo razumeti take združitve oblasti v osebi vladarja, nam bo vendar po vsem tem lažje razumljivo marsikaj iz japonske politike, če vemo, da je Japoncem njih cesar — bog, a vsaka njegova želja — božji ukaz.

Ob stoletnici Puškinove smrti

Ves kulturni svet se je te dni spominjal stoletnice smrti velikega ruskega pesnika Puškina, ki je komaj na pragu moških let padel za svojo čast v dvoboju.

Veličina Puškinovega dela in duha je ne nadkriljiva. V svojih delih je pokazal globine ruske duše, kakor nihče pred njim in malo kdo za njim. Zato so Puškina dela tudi prevedena v vrsto jezikov kulturnih narodov.

Tudi Slovenci imamo nekaj dobrih prevodov Puškinovih umotvorov. Opozarjamo zlasti na delo »Jevgenij Onjegin«, ki je izšlo v krasnem prevodu vseuč. prof. dr. I. Prijatelja pri »Slovenski Matici« in imajo knjigo tudi mnoge podeželske knjižnice na razpolago.

Amnestija v Italiji

Ob rojstvu italijanskega prestolonaslednika je izdal italijanski kralj amnestijo, ki velja za vsa kazniva dejanja, zagrešena na dan rojstva najmlajšega italijanskega princa dne 12. februarja. V Rimu so bile prirejene pred kraljevsko palačo velike manifestacije. Stotisočglava množica je vibarno vzklikala kralju, prestolonasledniku in italijanskemu imperiju.

Iz zaporov so bili izpuščeni tudi oni politični kaznjenci, ki so bili obsojeni v zapor do 2 let. Ostalim se je kazen do 10 let sorazmerno znižala.

Pred spremembo režima v Rusiji?

Po poljskih in nemških poročilih se je pred kratkim v Moskvi vršila konferenca, ki so se je udeležili Stalin in štirje maršali ruske armade.

Pri tej priliki so baje govorili o spremembi oblike sovjetske ruskega režima. Razpravljali so tudi o ukrepih, ki so potrebni proti opozicijskim krogom. Končno so razpravljali tudi o reorganizaciji sovjetske vojske.

Kraljevski namestnik na seji uprave Sokola

V nedeljo se je vršila seja uprave Sokolskega saveza kr. Jugoslavije. Sejo je obiskal kraljevski namestnik g. dr. Ivo Perović. G. kr. namestnika je pozdravil v imenu Sokolske uprave prvi namestnik staroste g. Engelbert Gangl. Po zahvali na pozdravu si je g. kr. namestnik ogledal prostore Sokolskega saveza.

Jz ameriškega kmetijstva

Kmetijski minister Wallace je predsedniku farmarjev sporočil predlog za stabilizacijo kmetijske proizvodnje. Ta predlog vsebuje načrt zakona, ki bo predložen kongresu.

Kmetijski minister predlaga zvezni vladi, da ostane v veljavi predlog o omejitvi posejane površine in da vlada dovoli farmarjem predjume na žetev.

Kmetška mladina

Dekleta v II. organizato- rični šoli v Celju

Iz celjskega in šmarskega okraja se je na Svečnico zbralo lepo število članic Društev kmetških fantov in deklet k II. prosvetno-organizatoričnemu tečaju, ki se je vršil 2., 3. in 4. februarja v Celju. Prihitele so že v zgodnjih jutranjih urah, tako da se je ob 8. uri vršila otvoritev tečaja, kateri je za kmetško-mladinske organizacije nujno potreben. Svoje udeležence so poslala zlasti društva v Savinjski dolini: St. Jurij ob Taboru, Braslovče, St. Pavel pri Preboldu, Orlavas. Prav tako tudi Vojnik, Frankolovo, Trnovlje ter dalje Dramlje, Ponikva ob j. ž., St. Peter na Medvedjem selu, Donačka gora, Sv. Florjan pri Rogatecu itd.

Dnevno se je vršilo po šest predavanj, katerim so dekleta sledila z vso pozornostjo. Med drugimi so predavali predsednik Zveze Ivan Kronovšek, tajnik Pododbora Aleksander Turnšek, nač. ženskega odseka Lojzka Jarnovič, odbornika Pododbora Ivan Kuhar in Tone Merslavič; zaščitna sestra Završnikova in drugi. Razen rednih predavanj se je prvi dan vršil ogled muzeja, drugi dan tiskarne in zadnji dan zemljiške knjige.

Uspešen je bil ta tečaj kakor tudi vsi trije fantovski tečaji in lanskoletni dekliski. Sadržaji teh tečajev so vidni v marsikaterem kraju. Pa kako bi tudi ne, saj so na delu neustrašeni fantje in dekleta, ki se točno zavedajo vseh svojih nalog, poleg tega pa so si v tečajih pridobili organizacijskih sposobnosti. Dekleta, ki so izšla iz zadnjega tečaja, pa nam dajejo zato še prav posebno jamstvo.

Dekliški tečaj v Novem mestu

Za izobrazbo kmetških deklet je priredil novomeški Pododbor zveze kmetških fantov in deklet v dneh 14., 15. in 16. t. m. prvi dekliski prosvetno-organizatorični tečaj. Odziv kmetških deklet je bil prav dober in so v polni meri dokazale, da razumejo smisel in namen takega dela. Prišle so, da se izobrazijo in usposobijo ter se nato s pridobljenim znanjem s podvojeno silo lotijo dela pri naših društvi.

Tečaj se je vršil v salonu hotela Koklič. Predavanja so se vršila dopoldne in popoldne. Razdeljena so bila tako, da so dekleta laže obvladale tvarino. Obsegala pa so: vodstvo društev, Kmetško idejo, organizacijo in razna pereča ženska vprašanja, ki zanimajo sleherni dekle. Za zabavo so udeležence posetile kino. Ker je bil tečaj otvorjen na nedeljo, so se tovarišice tečajnice udeležile pred otvoritvijo tudi sv. maše.

V torek zvečer smo v prazničnem razpoloženju zaključili tečaj s srčno željo, da tovarišice tečajnice ponesejo domov pridobljeno znanje in ga v polni meri uporabijo pri društvenem delu ter s tem doprinesejo svoj delež za zmago kmetške ideje. V tem, tovarišice tečajnice, vse iskreno pozdravljene!

Proslava Matije Gubca

Okrožni odbor Društev kmetških fantov in deklet v Vojniku proslavi obletnico smrti Matije Gubca s sodelovanjem vseh pod Okrožje Vojnik spadajočih društev, v nedeljo, dne 21. t. m., ob 3. uri popoldne v Posojilniški dvorani v Vojniku s sledečim sporedom:

1. Himna »Zeleni prapor«, poje pevski odsek DKFD Ljubečna.
2. Nagovor.
3. Zgodovina kmetških uporov.
4. Recitacije. DKFD Vojnik.
5. Venček slov. nar. Igra tamb. zbor DKFD Škofja vas.
6. Narodne pesmi. Poje pevski odsek DKFD Ljubečna.
7. Zaključna koračnica. Tamb. zbor DKFD Škofja vas.

Udeležba članstva društev: Vojnik, Škofja vas, Frankolovo, Ljubečna in Trnovlje je strogo obvezna.

Proslava bo javna in dostopna občinstvu brez vsake vstopnine! Tovariši! Poklonimo se spominu našega velikega kmetškega mučenika v mnogobrojnem številu in skupni ideji kmetško-mladinskega pokreta!

Dramlje

Naše Društvo kmetških fantov in deklet marljivo izvaja svoj zimski delovni načrt. Med vsestranskim udejstvovanjem se vrši tudi 3 mesečni pletilni in šivalni tečaj, ki ga obiskuje 16 deklet, članic našega društva. Ob zaključku tečaja bodo dekleta tudi razstavila svoje izdelke, kjer bodo obiskovalci razstave imeli priliko videti njihovo marljivo delo. Dalje smo ustanovili tudi društveni moški pevski zbor, kateri bo ob priliki društvenih prireditev nastopal.

V nedeljo, dne 21. t. m. bomo priredili proslavo Matije Gubca s sledečim vzporedom: Ob 10. uri dopoldne sv. maša v spomin 364 letnice smrti Matije Gubca. Popoldne ob 3. uri pa se vrši v društveni dvorani:

1. Predavanje v Matiji Gubcu.
2. Kronanje v Zagrebu (deklamacija).
3. Znamenje na nebu (deklamacija).
4. Pred cesarjem (deklamacija).
5. Zeleni prapor — poje društveni moški pevski zbor.
6. Živa slika.

Ker je program vsestransko zanimiv in pester pričakujemo od strani kmetške mladine čim večje udeležbe.

Št. Pavel pri Preboldu

Preteklo nedeljo 14. t. m. je umrla v Kaplji vasi pri Št. Pavlu 56letna gostilničarka ga. Antonija Strožič. Bila je zavedna in napredna žena, ki si je s svojo marljivostjo znala iz skromnih začetkov pripraviti lepo gospodarstvo, kakor to dela večina slovenskih ljudi. Pokojnica je bila naklonjena tudi Društvu kmetških fantov in deklet v katerem je že več let včlanjena njena hčerka Ivanka. Blago pokojnico bomo ohranili v častnem spominu.

Za prihodnjo soboto 27. in nedeljo 28. februarja se pripravljajo v Št. Pavlu uprizoritev Kranjske igre »Detektiv Megla«. Pripravljajo jo člani Društva kmetških fantov in deklet ter na isto vabimo že sedaj vsa sosedna društva.

Ponikva ob j. ž.

Prva tekma predic, deklet iz našega Društva kmetških fantov in deklet, se je v Sloveniji vršila pretečeno nedeljo na Ponikvi. Obiskal nas je tudi zvezni predsednik Ivan Kronovšek. Udeležba na prireditvi je bila izredno številna, zlasti pa sta se izkazali sosednji društvi Dramlje in St. Jurij. Dan za dnevom se še sedaj razgovarjajo prijatelji kmetške mladine o lepi prireditvi, a zlasti jim je segel v srce krasni govor predsednika Zveze tov. Ivana Kronovška. Lepo je govorila tudi tova-

rišica Lojzka Jarnovičeva iz Dramelj. Za trud in naklonjenost se iskreno zahvaljujemo.

Korajža pri naših dekletih se je izkazala ta dan! Same domače članice so stopile na oder in pokazale delo svojih prednikov, ki so preživljali mnogo lepih zimskih večerov ob njem. Tekmovale so 20 minut. Prvo nagrado je dobila tov. Cilka Ribič, drugo Malčka Ferlež in tretjo Milka Romih. Ostale so sledile po možnosti za njimi.

Tudi na maškaradni zabavi na predpustno nedeljo so pokazala naša dekleta obilo duhovite iznajdljivosti. Vse maske so bile izredno posrečene, najbolj pa je ugajala maska društvene članice Valike Šramel, ki je prejela prvo nagrado.

»Po resnem delu zdravo veselje, za njim zopet delo! Tako kmetška mladina pogumno koraka naprej.

Vojnik

Tukajšnje društvo kmetških fantov in deklet je priredilo na pustno nedeljo veliko pustno »Maškarado«, ki je vsestransko uspela kar najbolj. Poleg drugih zabavnih točk je bilo na sporedu tudi tekmovanje mask. Prvo nagrado je s 357 glasovi prejela gđ. Fani Tekave.

Prireditve, ki je bila vzorno izvedena, je bila lep dokaz, da ima kmetško-mladinski pokret že lepo število pripadnikov in prijateljev!

Mlatič

Prenehle hčtenice

Katoliško prosvetno društvo v Celju, kateremu predseduje profesor Peter Kovačič, je 30. in 31. januarja proslavilo 30 letnico svojega obstoja. Proslava se je vršila v Ljudski posojilnici proti vstopnini 15, 10, 8, 5 in 3 Din.

Za tako pomembno proslavo je umljivo, da je bilo mnogo priprav. Romala so pisma, okrožnice in navodila članom. Pri tako silnem delu se je odbor obrnil na svoje člane s takole okrožnico: »... v sredo ob 8. uri zvečer se vrši v našem domu (bivšem Orlovskem) reden fantovski sestanek. Na sporedu je zanimivo predavanje iz sodobnosti, mogoče kratka kino-predstava, razgovor o proslavi 30 letnice K. P. D. ter našem nastopu, razgovor o delu v l. 1937. in slučajnosti. Dragi tovariši! Odbor želi, da se lega sestanka tudi Ti osebno udeležiš. Ne nosi svoje katoliško prepričanje samo na ustih, temveč bodi tudi delujoč tvorec in borec v vrstah slovenske katol. mladine. Kaj nam pomaga, če nas je preko 100 organiziranih, če je pa od nas le 30 do 40 aktivnih. Naj nas bo sram, da niti dveh ur mesečno nočemo žrtvovati svoji izobrazbi, svoji slovenski zavesti in svojemu katoliškemu prepričanju. Koliko dni in noči, bojov in žrtev so morali voditelji slovenskega naroda žrtvovati, da so nam priborili pravico, da se smemo združevati v organizacijah, ki jih želimo. Ali ni naša nevhvaležnost brez primere in naša neznačajnost znak nezdrave slabosti, da niti v času, ko nam je vse mogoče in dovoljeno, ne znamo radi komodnosti žrtvovati niti ene ure slovenski katoliški prosveti... Tovariši, prišel bo čas, ko bomo morali mi voditi slovenski narod na prosvetnem in gospodarskem polju. Če se bomo tako slabo pripravljali bo gorje narodu, ki bi imel tako nepožrtvovalne može kot se kažemo danes... Bog živi! Odbor.«

Vsekakor zanimivo, kako jih morajo dramiti odpirati oči in kako bo gorje narodu, kadar bo imel pri njih vzgojene voditelje. T.

Pardi se salit

Ko sem pred par dnevi vprašal prijatelja iz Medvod po novicah, mi je dejal, da tam sploh ni ničesar več kar bi moglo biti novo. »No«, je dejal, »za današnje čase in razmere bi bilo kvečjemu omeniti da imamo nov za preko Din 100.000—povišan občinski proračun.«

Trte ceplienke

po zmernih cenah, razne domače
sorte na brezhibnih podlagah

Zahtevajte cenike „Trtnice Kmetijske
družbe v Slovenskih Konjicah“

Ko sem mu ugovarjal, da to vendar nasprotuje predpisom in navodilom g. finančnega ministra in da bo vsled tega ta obč. proračun najbrže razveljavljen, me je ta trmasti Medvodčan narahlil:

>Pojdite se solit z vašo modrostjo kamorkoli — samo nas, ki smo iz Medvod pustite na miru. Bolj pametno pa boste ravnali, če boste tudi ostati naši domovini priporočali, naj se v čim večji meri posluži naših receptov, kajti — to je najboljšo sredstvo s katerim uspešno zavarujemo svoje domove proti vlomom in tatvinam!<

Pa sem odšel z dolgim nosom in pritajenim priznanjem, da medvodčani pač ne bi bili to kar so — če bi se prenehali postavljati s svojimi rekordi...

Le z enim rekordom pa jih je prekosil >Domoljub< v svoji zadnji številki. Tam namreč med >Pravni nasveti< javno uči svoje oboževalce: kako >pisma spraviti v peč< predno jih nastavljenec dobi v roke. Pika!

Vsak na svoje mesto

Školja Loka je postala samostojen političen okraj. V tej zvezi sta bila ustanovljena tudi posebna odbora in sicer sreski cestni in sreski kmetijski odbor.

Sreski kmetijski odbor se je konstituiral pred nekaj dnevi in bo takoj pričel z važnimi posli na kmetijsko pospeševalnem polju.

Za predsednika sreskega kmetijskega odbora je bil izvoljen g. Lovro Planina, član pa iz Školje Loke.

Dopisi

Sv. Miklavž pri Ormožu

Svet Miklavž dobi železnico in brzovoz tako — seveda... Vozili bomo petrolej v Vuzmetince, iz Stare gore sol najbolj...

Prav lepe sanje ima Florjan, od mladih fantov goljufan... Se dal bo za marsikter polič, z železnico pa ne bo nič.

Če bi vam napisal še note, bi videli, da je to prav čedna koračnica.

Čeravno smo, kakor pravijo, Bogu za hrbtom, nismo vendar tako zaplankani, da bi ne mogli nikdo do nas. Tudi ni pri nas Bog s prazno vrečo mahnil, ampak nam je dal prav rodovitno zemljo, samo če jo dobro obdelamo. No, lansko leto je res skoraj s prazno vrečo mahnil, ker je bila slaba letina, pa upajmo, da bo letos boljša. Na ostali svet smo pa tudi dobro privezani. Dvoje bakrenih, telefonskih žic in javna govorilnica nas držita, da nismo popolnoma pozabljeni.

Saj res! Železnice pa nimamo. Moramo pač eno dobro uro mešati blato, če hočemo dospeti do nje. Naš glavni, severni in južni kolodvor so Pavlovci. Te postaje ne najdete v vsaki pratiki, ampak morate prej dolgo iskati po voznem redu, da jo najdete. Kdor ima bicikelj ali samofrč ali kaj podobnega, ta se niti ne ozre na to slavno postajo, ampak jo mahne kar do Ormoža.

Pa boste vprašali, kaj delamo in s čim se ukvarjamo v tej dolgočasni zimi. Dokler je bil čas za to, smo hodili pomelajit po gostijah, sedaj hodimo pa sosed k sosedu, po kolinah, žganjarnah itd., samo, da nismo brezposelni.

Tu in tam kdo umre radi starosti ali radi bolezni. Toda ni se bati, da bi prleški rod izumrl, naraščaj je namreč precej številen.

Drugače pa, na vzhodu ni nič novega.

Vojnik

Dramski odsek Sokolskega društva v Vojniku nas je zopet prav prijetno presenetil z novo Schurekovo komedijo >Pesem s ceste<, kakršnih le malo vidimo na podeželskih odrih. To je velik uspeh, da se lotijo tako težkega dela, ki ga je mogoče uprizoriti le z največjim požrtvovanjem

in še to le v mestih. Tu gre pred vsem zasluga izvežbanim članom dramske družine.

Igra je doživela pri nas sijajen uspeh, kar je samo dokaz, da se je naš sokolski oder dvignil na ono višino, da se lahko kosa z mnogimi drugimi najboljšimi diletantskimi odri.

V spretni režiji br. Zorka je igra nudila vsem posetnikom obilo užitka in neprisiljene zabave. Mnogo smeha je vzbujal dobričina Kristof, br. Gorenška. Njemu polnovreden partner je bil pijani Karl — br. Zorka. Posrečen in resničen tip cigana Miška je postavil na oder br. Kuhar. Ženski vlogi Ane in Kati sta posrečeno padeli ss. Ribičeva in Gorečanova. Konrad — br. Gorečana je bil izboren. V vlogi stražnika je prejel >oderski krst< br. Pušnik, ki se je prav dobro >odrezal< in mu želimo na polju dramatike kar največ uspeha.

Uprizoritev >Pesem s ceste< dokazuje, da se voditelji dramske umetnosti zavedajo moči in pomena na odru spregovorjene besede. Pozdravljamo ukrep, da je mladini vstop k predstavam zabranjen, vendar želimo, da se dramska družina spomni s kakšno primerno igro tudi naše mladine!

Primskovo

Kmetijski ljudje smo s pisavo >Kmetijskega lista< zelo zadovoljni. Poveste resnice in odkrito in moško besedo. Nasprotnike kmetijskega pokreta brezobzirno razkrivate in to nam dopade.

Svoj čas so nam razpuščali >Kmetijsko družbo< in postavljali komisarje, toda vsakokrat,

Gospodarstvo

Za naše čebelarstvo

Slovenija je že stoletja domovina čebelarstva. Zadnje čase pa so se tudi v čebelarstkih krogih razpletli nezdravi pojavi, ki ogrožajo razvoj te važne gospodarske panoge. Radi tega je čebelarški Akcijski odbor sklicah v Ljubljano slovenske čebelarje, ki so zborovali v Delavski zbornici.

Zborovanje je bilo dokaj živahno in so navzoči pokazali obilo zanimanja za stvar. Sprejeta je bila tudi posebna

resolucija

in posnemamo iz nje tele najvažnejše točke: Čebelarji-prevaževalci, pa tudi večina vseh naprednih čebelarjev dravske banovine sploh, zahtevamo popolno svobodo za racionalno izkoriščanje bogatih ajdovih in vseh ostalih čebeljih paš. Naredbe, ki omejuje prevažanje čebel na pašo, naj se takoj ukinejo in razveljavijo, sicer grozi popolna propast čebelarstvu, posredno pa tudi sadjarstvu in semenogojstvu v večini krajev Dolenjske, Gorenjske, Notranjske in Ljubljane z okolico, pa tudi večjemu delu južne Stajerske same. Slovenci so že od nekdanj svobodno prevažali čebele na pašo. Slavni Janša, ki je živel od leta 1734. do 1773., je opisal poseben voz, ki je za njegovega časa služil za prevažanje čebel, a tudi vse čebelarke knjige priporočajo prevažanje na pašo. Dandanes je ta način skrbi za ohranitev čebeljega rodu in zagotovitev vsaj skromnega donosa še posebna potreba, ker so silno slabe letine in je zaradi trebljenja gozdov, gnojenja travnikov, prezgodnje košnje in še iz raznih drugih vzrokov zmerom manj medečih rastlin. Ni ga kraja, kjer bi imele čebele vse leto pašo, vendar pa so čebele povsod neobhodno potrebne. Zlasti važne so pri opravi semenskih rastlin in pri sadnem drevju. Kakor so ugotovili verodostojni raziskovalci, se imamo za štiri petine pridelanega sadja zahvaliti le čebelam. Ta panoga narodnega gospodarstva, ki je za našo banovino zelo važna, bo propadla s čebelarstvom vred, če bodo oblasti omejevala prevoz na pašo.

Velika krivica je, da naš kmečki čebelar ne more več tako prosto in enostavno prevažati čebel, kakor jih je še do leta 1933. Po

KMETIJSKA DRUŽBA V LJUBLJANI

kadar je prišlo do svobodnih volitev, smo kmetje vedno prišli v družbi do veljave in vzeli vodstvo v svoje roke. Vedno smo kmetje v Kmetijski družbi gospodarili, ker smo ostali sami sebi zvesti. Taki hočemo tudi v bodoče ostati. Vse podružnice Kmetijske družbe so v naših rokah in morajo ostati, ker so nam namenjene. Naša željava pest, trda in težka kmetijska roka je marsikaj žrtvovala za Kmetijsko družbo. In žrtvovala bo tudi še v bodoče.

Po kmetih hodijo razni politični sleparji, ki varajo narod in ga pozivajo v razne fronte. Takim tičem moramo kmetijski ljudje posvetiti mnogo več pozornosti, kot smo jo do sedaj. Zoper nje se mora združiti naša vas, vsi naši kmetijski ljudje, ki pošteno mislijo in delajo.

Vas mora ostati enotna, s čistim kmetijskim in narodnim duhom prepčena, če hoče nekaj veljati in nekaj pomeniti. Zavest skupnosti in sloge sta pogoj naših uspehov.

svoji stari navadi si naloži panje na voz in išče primernega pasišča, a ker ga zaradi hujskanja nekaterih slabo poučenih nevoščljivih in sebičnih domačinov povsod odklanjajo, tava s svojim dragocenim tovorom po več dni, včasih v največji poletni vročini, izgublja čas in ugonablja čebelji zarod. Sebičneži in nevoščljivci se pritožujejo, da čebelarji iz drugih krajev pripeljejo preveč čebel na njihova pasišča. Izkušnja pa je pokazala, da na dobrih pasiščih tudi večje število panjev za višino donosa ne prihaja v poštev. Da pripeljane čebele neukim domačim čebelarjem včasih izropajo njihove panje, je po večini krivda njih samih, ker ne znajo čebel pravilno opravljati. Od leta 1933. dobivajo čebelarji vsako leto nove prevozne naredbe in vsaka je zanje slabša od prejšnje. Vsaka omejitev pa je le v veliko škodo čebelarstvu in narodnemu gospodarstvu sploh. Namera oblasti, da bi se uradno določila pasišča za prevaževalce, je praktično neizvedljiva. Iz vseh naštetih in še drugih razlogov predlagajo zborovalci banki upravi, da takoj ukine vse naredbe o prevažanju čebel na pašo, ki groze popolnoma uničiti to prelepo gospodarsko panogo v pretežni večini krajev naše domovine.

Vinogradniki

V zvezi z zadnjim člankom v >Kmetiskem listu< želim še tole pripomniti v varstvo pravic vinogradnikov.

Vinogradnik, ki ne stanuje pri vinogradu, ne more pri toplem vremenu speljati svojega vinskega pridelka na dom, ker premočno vre in mu preti nevarnost, da mu razžene sode. Pri slabem vremenu pa so ceste iz vinogradov tako slabe, da je vsak prevoz nemogoč. K temu je treba še pripomniti, da je večina posestnikov zemljišč vinogradnikov. Kmetje spravijo v jeseni v klet krompir, repo, korenje, zelje itd. Kleti so založene s poljskimi pridelki. Vinski pridelok nima prostora in tudi ne spada v to klet. Zato spravijo vino v kleti šele spomladi, ko so izpraznjene. In ta stiska naj bi pripravila siromašne vinogradnike ob ugodnosti, ki jtur jih zakon nudi. Vinogradniki se bodo s prošnjo obrnili na merodajna mesta za uvidevnost in pomoč.

Domači dogodki

Ce »KmetSKI list« v redu prejimate, skrbite tudi zato, da naročnino pravočasno poravnate!

× **Splavarji Savinjske doline pozor!** Savska terenska sekcija Savske banovine v Zagrebu opozarja vse splavarje, ki splavarijo po Savi, naj do konca meseca februarja po možnosti ne splavarijo. Tehnična sekcija bo namreč do konca februarja zaprla glavni desni rokav Save pri vasi Lučko, kar je potrebno zaradi osnovne regulacije Save od Podsuseda do Zagreba. Ker se splavarji sedaj večinoma poslužujejo za splavarski promet omenjenega desnega rokava Save pri vasi Lučko, jih opozarja sekcija naj pri vseh sedanjih voznjah upoštevajo zapiranje tega rokava in naj se dosledno drže levega obrežja Save. Ob levem bregu Save bo reka ostala plovna. Ako se splavarji tega opozorila ne bi držali, bi se jim utegnile pripetiti nesreče, združene s precejšnjo škodo.

× **»Špargelje«** je naslov novi poljudni knjižici, ki jo je spisal in založil naš priznan strokovnjak Josip Strekelj. Cena knjižice je s poštnino vred samo Din 4.—. Pisec podaja v razumljivem in poljudnem slogu v 10 poglavjih navodila o setvi, sajenju in gojenju te rastline v različnih zemljah, kakor tudi razne načine sajenja, kar je praksa pokazala kot najboljše. Ker so naše zemeljske in podnebne razmere za špargelj najugodnejše, bi bilo prav priporočljivo, da obrnejo naši kmetje več pozornosti na ta dragocen pridelek, ki se lahko vedno po visoki ceni proda. Doslej so še naši trgi navezani na uvoz tega blaga iz inozemstva, kar je v škodo našemu gospodarstvu. Da se ne goje pri nas šparglji v večjem obsegu, je vzrok pomanjkanje znanja o gojitvi. Knjižica, ki jo toplo priporočamo, se naroča pri pisu v Ljubljani, Zvonarska ulica 11.

× **Lauski pridelek krompirja** je bil radi deževja in boleznj pri nas zelo slab. Zato je kmetijski minister odobril kredit 20.000 dinarjev za nakup semenskega krompirja. Tega bodo dobili kmetije po znižani ceni.

× **Za regulacijo Mure** je na predlog gradbenega ministra dovolilo finančno ministrstvo 900 tisoč dinarjev. Regulacijska dela bodo v rokah naše banske uprave.

× **Zlata smo lani pridobili** v naši državi okrog 2744 kilogramov, torej kakih 300 kg več kakor prejšnje leto. Od te količine odpade 2 tisoč 80 kilogramov na borske rudnike, ki so last tujega kapitala.

× **Mati šestih otrok je pobegnila.** V Smartnem pod Šmarno goro je Amalija Glešič, ki ima šest otrok, zapustila svojega moža zidarja in otroke. S seboj je vzela le 13letno hčerko Stanislavo. Amalija je živela zadnje čase precej lahkomišljeno.

× **Ukradene kokoši** so med kuhanjem žganja kuhali Franc Toplak in njegovi tovariši v Dragošincih. Toplak je prejel zato nagrado: mesec dni zapora, tovariši pa celo do — tri mesece.

× **Konja so ukradli iz hleva** neznanj talovi posestniku Lovru Demšarju v Hotavljah v Poljanski dolini. Tatvine je osumljen neki berač iz Kamne gorice pri Kropi. Konj je bil star 10 let, rjave barve, dobro rejen in vreden 3000 dinarjev.

× **Nov rudnik za železo** začne obratovati v Bosni blizu reke Sane pri Subači in Budimljjičaplji. Ruda vsebuje 50% železa. Podjetje bo skrajja zaposlovalo 400 delavcev in bo v Subači zgradilo moderno poslopje za ljudsko šolo.

× **Deset let je živela pri ciganih** mala Nada, hčerka železničarja Milana Pandurovića iz Sarajeva. Kot dveletnega otroka so jo cigani pred 10 leti ukradli. Starši so bili prepričani, da je otrok mrtev. Te dni pa so se cigani nekaj sprli in eden izmed njih je vrnil Nado staršem.

× **V visoki starosti** 88 let je na Igu odšel v večnost posestnik in ključavničarski mojster g. Josip Erjavec. Blag mu spomin, svojcem naše sožalje!

× **Vlomilec se je ujel**, ko ga je zaskominalo po plenu in se je pred kratkim splazil v Ljubljani v kuharično sobo neke gostilne. Nabral je že nekaj obleke in zlatnine, ko se je kuharica predramila in jela klicati na pomoč. Vlomilec so s plenom vred prestregli gospodar in dva stražnika. Na policiji so v njem spoznali nevarnega pajdaša Florijana Tršana, ki je bil radi podobnih grehov že — dvanajstkrat kaznovan.

× **Naše bogostvo** je odvisno od našega kmetijstva. Vzrok revščine tiči danes tudi v tem, da imamo od 24,9 milijonov hektarov plodne zemlje še 10 milijonov hektarov neobdelanih.

× **Policijski agent je hotel postati** čevljarški pomočnik Vinko Mivšek iz Logatca. Da bi se bolj postavil in prikupil, je fantaziral o komunistih in natvezel izmišljene zgodbe orožnikom, županu in ljubljanski policiji. Ker se je izkazalo, da je fant vede obrekoval in zavajal oblasti v zmoto, je bil na predlog državnega tožilstva te dni v Ljubljani obsojen na štiri mesece strogega zapora.

× **Lastno hčer je zabođel** v pijanosti viničar Fuks pri Sv. Urbanu. Mož se ga je navlekel, se začel s hčerjo Terezijo prerekati in ji je končno zasadił nož v hrbet.

× **Nezvesta žena** je z ljubimecem skoraj ubila moža. Podoben zločin, kakor ondan v Ogljenščku, se je zgodil zdaj v Stari Kaniži. Kmet Stefan Turja je slutil, da mu žena ni zvesta. Rekel je te dni ženi, da mora z doma, a se je v resnici skrtil pri sosedu. Koj za tem je prišel ženin ljubček. Stefan je planil domov in se je prepričal, da njegov sum ni bil brez podlage. Izenadena žena in ljubček pa sta planila nadenj in ga skoraj do smrti pretepla. Ubogi zakonec bo moral nemara svojo ljubezen in zakonsko zvestobo celo plačati z življenjem.

× **Povodnji že nastopajo.** Radi naraščanja reke Karašice v Baranji je poplavljen tam okoli 300 oralov zemlje. Poplavljen je tudi državno posestvo Belje. V nevarnosti je okrog 1400 vagonov sladkorja, ki je spravljen v državnih skladiščih.

× **Svojega zdravnika je ustrelil** v Karlovcu neki Boško Popović, ki je bil sifilitičen. Zdravil ga je dr. Blücher. Bolnik je ondan telefonično poklical zdravnika iz bolnice k sebi v hotel, kjer je stanoval, in sprožil proti njemu in proti sebi skupno — 11 streliv. Oba sta umrla. Popović je mislil, da ga zdravnik napačno zdravi, dasi ga je zdravil docela pravilno.

× **Velike količine tihotapskega blaga** so te dni zaplenili finančni organi v Mariboru in višje na jugoslov.-avstrijski meji. Večinoma gre za saharin, vžigalne kamenčke in igralne karte.

× **Plazovje je odneslo kruh.** V Trbovljah je na dnevnem kopu pod Bukovo goro odpovedano 180 delavcem. Zaradi deževja je začel tja vleči plaz, ki se je sicer zaenkrat ustavil, vendar grozi nova nevarnost, kakor hitro spet nastopi deževno vreme. Plaz je povzročil precej gmotne škode, najbolj pa so udarjeni delavci, ki jim je plaz odnesel — zaslužek ter so ostali tako sredi zime brez kruha.

× **Za zavarovanje delavcev pri poljedelskih strojih** je banovina določila znesek 240 tisoč dinarjev. Poslej bodo zavarovani za pet let vsi delavci pri kmetijskih strojih z manj kot 16 konjskimi silami. Izvzeti so otroci in obrati, ki stroje obrtoma izposojajo.

× **Dva požara.** V Račah pri Mariboru je pogorelo gospodarsko poslopje posestnici Tereziji Jerič. Škoda je občutna. — V Guncijah (Sent Vid nad Ljubljano) je pogorelo gospodarsko poslopje posestniku Francu Štruklju. Ogenj je bil podtaknjen. Obširno poslopje je pogorelo do tal in so gasilci komaj okolico rešili nesreče.

× **Tatovi na delu.** V noči od 13 na 14. t. m. so prišli nepovabljeni gosti k posestnici Hribaršek, vdovi v Kozarici, občina Sv. Jurij ob juž. žel., ji vlomili v klet in odnesli okrog 120 litrov vina. Zadeva je naznanjena orožništvu v Sv. Juriju ob j. ž. in je upanje, da jih bodo kmalu izsledili.

× **V Blanci** bo letos prvič živinski semenj dne 26. t. m. Ta semenj bo stojnine prost.

× **Žrtev nesreče** je postal posestnik Jurij Hiti na Velikih Blokah. Vol ga je s tako silo pritisnil v trebušno votlino, da je posestnik kljub zdravniški pomoči podlegel poškodbam.

× **Vino je povzročilo smrt.** V Koprivnici je 72letni zidarski mojster Jakob Rozman nekoliko vinjen šel ob železniški progi. Pri tem se je zadel ob lokomotivo nasproti prihajajočega vjaka. Sunek je seveda povzročil takojšnjo smrt.

TISKOVINE

vseh vrst: trgovske, uradne, reklamne, časopise, knjige, večbarvni tisk hitro in poceni!

TISKARNA MERKUR

LJUBLJANA, GREGORČIČEVA ULICA 23
TELEFON ŠTEV. 25-52

45 milijard odguzemo tu!

Ob začetku letošnjega leta so znašali dolgovi naše države raznim tujim državam in finančnim skupinam okroglo 45 milijard dinarjev.

Glavni naši upniki so na Angleškem v Ameriki in v Franciji. Poleg tega ima naša država skoro 8 milijard notranjega dolga in dosega celotna naša zadolžitvev znesek okroglih 53 milijard dinarjev.

Gospodarski sporazum med Nemčijo in Poljsko

Gospodarska pogodba, ki sta jo sklenili obe državi 4. novembra 1935 in je sedaj potekla, je pred kratkim bila podaljšana za dobo dveh let.

Besedilo pogodbe bo bržkone z vsemi dopolnitvami vred objavljeno in končno veljavno z obeh strani podpisano še ta teden.

»EKONOM«

osrednja gospodarska zadruga v Ljubljani, Kolodvorska ulica 7.

Nudi po najnižjih cenah vse vrste deželnih pridelkov, najfinejšo domačo in banaško moko, koruzo, krmila, specerijsko blago itd.

VELIKA ZALOGA

vseh vrst umetnih gnojil, modre galice, trboveljskega in splitskega portland cementa ter vseh vrst zidne opeke kakor tudi krovcev tovarn »ILOVAC« Karlovac, »Bohn«, Vel. Kikinda, in Jelovšek, Vrhnika.

Objava

Podpisani Drevenšek Andrej, posestnik v Zg. Hajdini pri Ptuj, preklicujem in obžalujem vse obdolžitve in žalitve, izrečene zoper min. v p. in senatorja gg. dr. Kramerja Alberta in Puclja Ivana ter se jima zahvaljujem za odstop od mojega sodnega pregona.

Drevenšek Andrej

Skrivnosti Kaspiskega morja

Kaspiško morje je največje in najbolj zanimivo medzemsko morje na svetu. Zakoni njegovega gibanja so docela drugačni kakor pri oceanih. Gladina Kaspiskega morja je silno važna za vremenske razmere velikega dela južne Rusije ter tudi za udejstvovanje zemeljske skorje v tistih krajih, kjer je skorja še precej nemirna. V prejšnjih zemeljskih razdobjih je Kaspiško morje večkrat spremenilo svojo obliko. Nekoč v sivi davnini je bilo tako majhno, da je reka Volga iztekala v morje pri polotoku Apšeron. Bilo je pa nekoč tudi tako veliko, da so se njegovi valovi družili z valovi Ledenege in Črnega morja. To je bilo najbrže ob času vesoljnega potopa.

V zadnjih 100 letih se je morska gladina večkrat spreminjala. Leta 1910 je gladina tega morja padla za 30 centimetrov, kar je resno ogrožalo ondoto ribištvo ter povzročalo povsod mnogo strahu. Tudi plovba je bila v veliki nevarnosti zaradi tega. Učenjaki so dolgo zaman ugibali, kaj bi bil vzrok temu čudnemu naravnemu pojavu. Od leta 1910 pa se je morska gladina zopet počasi dvigala. Toda leta 1916 je vnovič začela padati ter je l. 1925 bila 65 centimetrov nižja kakor povprečno vsako leto poprej. Od tistih dob ne utihne vprašanje: »Ali se bo Kaspiško morje res posušilo?« Sedanje stanje gladine pa je še za 4—5 centimetrov nižje, kakor leta 1925.

Tam, kjer je še pred kratkim bučalo valovje, moli sedaj iz vode suha zemlja. To novo obrežje pa je silno zanimivo. V zalivu Baķu mole iz vode razvaline nekdanje trdnjave Salhiir. Ta trdnjava je bila zgrajena v 12. stoletju. Toda med silnimi potresi se je nekoč pogreznila v morje. Kadar je lepo in mirno vreme, tedaj iz čolna lahko gledaš podmorsko cesto, ki je nekoč iz te trdnjave vodila na obrežje. Ta cesta je bila speljana pod zidovi trdnjave.

S tem padcem se je površina morske gladine skrčila za 19 tisoč kvadratnih kilometrov. Za-

live začenja zalivati blato in pesek, kar zelo ogroža ribištvo. Veliki otok Celeke je postal polotok. Kaspiško morje se res suši. Morda se bo morska gladina še kedaj malo zvišala, toda padanje gladine je vendarle trajno. Vsa ruska javnost se seveda silno zanima za te pojave na Kaspiškem morju, ki je po svoji legi in obrežju tako lepo in tudi bogato. Nekateri trde, da je teh pojavov krivo prizadevanje sovjetske vlade, ki je na Volgi dala zgraditi velike jezove zaradi namakanja suhih krajev. Nekateri inženjerji že razmišljajo, ali bi ne bilo pametno, ko bi v Kaspiško morje napeljali reko Don ali druge reke, da bi se gladina zopet dvignila. Krotitev narave pa je stari sen človeškega duha. Toda ta sen se ne da vedno uresničiti. Če pa se kedaj uresniči, se utegne zgoditi, da se narava potem na človeku kruto maščuje.

To in ono

Zlati denar, kar ga je trenutno v rabi na svetu, tehta skupno 5,6 milijona kg. Pri kroženju v prometu se zniža radi obrabe ta teža letno za 1100 kg. Toliko zatega prahu oslane na prstih onih, ki preštevajo cekine. Nam Slovencem glede tega ni treba imeti težke vesti, ker poznamo zlato večinoma iz pravljic in iz — sanj.

1 milijonino centimetra je debela najtanjša zlata ploščica, ki jo lahko izdelajo v fizikalno-tehniških laboratorijih. Ta ploščica je prozorna in podobna zelenkasto se svetlikajočemu steklu. Uporabljajo jo za prav natančne temperaturne meritve.

Gosli iz stekla so poleg raznih drugih zanimivosti razstavljene na sedanji olimpijski razstavi v Berlinu.

Sejmi

- 21. februarja: pri Sv. Barbari v Halozah.
- 22. februarja: v Vel. Laščah, Kranju, Braslovčah, Središču, Podčetrtku, Veračah, Teharjih.
- 23. februarja: v Kamniku, Ormožu, Mariboru, Dolnji Lendavi.

- 24. februarja: v Moravčah, Studencu pri Krškem, Cerkljici, Beltincih, Leseah, Zubni, Brežicah, Kozjem, Laškem, Rogatecu, Slov. Bistrici.
- 25. februarja: v Toplicah, Črnomlju, Vrhniki, Turnišču.
- 27. februarja: na Igu.

Važnejša radio predavanja

od 21. do 28. februarja 1937.

Nedelja, 21. febr. 9.45: Postni govor (gospod Finžgar) — 16.00: Kmetška zavarovanja (g. Matelan).

Ponedeljek, 22. febr.: 18.00: Zdravniška ura: (g. dr. Brecej) — 18.30: O slovenski narodni pesmi (g. Marolt).

Sreda, 24. febr.: Kaj moram vedeti o državi (g. dr. Capuder) — 18.40: Minimalna delavska mezda (g. Filip Uratnik).

Petek, 26. febr.: 18.00: Žena in karitativno delo (gdč. Lebarjeva).

Sobota, 27. febr.: 18.40: Naravni zakoni (gospod prof. Adlešič) — 20.00: O zunanji politiki (g. dr. Kuhar).

Vrednost denarja

1 ameriški dolar	Din 43'37
1 nemška marka	Din 17'56
1 avstrijski šiling	Din 8'38
1 švicarski frank	Din 10'—
1 angleški funt	Din 213'50
1 francoski frank	Din 2'02
1 češkoslovaška krona	Din 1'52
1 italijanska lira	Din 2'29

Vrednostni papirji

2½ % Vojna škoda	Din 392—394
7 % investicijsko posojilo	Din 86—87
7 % Drž. hipotek. banka	Din 95—97
6 % begluške	Din 70—72
4 % agrarne	Din 50—51
7 % Blair posojilo	Din 80—82
8 % Blair posojilo	Din 91—92
Privilegirane agr. banke	Din 200—202

Kmetijski hranilni in posojilni dom

V LJUBLJANI, Tavčarjeva ul. 1

Telefon št. 28-47 reg. zadr. z neomejeno zavezo Brzjavlj: Kmetiskidom

Račun poštne hranilnice št. 14.257

RAČUN PRI NARODNI BANKI

N o v e v l o g e
vsak čas razpoložljive obrestuje

po 4%,
vloge proti odpovedi — 5%
Za vse vloge nudi popolno varnost

Otvorja tekoče račune

Eskontuje menice
Daje
kratkoročna posojila
Izvršuje ostale denarne posle

Zaupajte denar domačemu zavodu!

Propagandni razpis nagrad

Kaplar Jim Bimbo je dobil nalogo, da postavi na avijone številke ter ukaz, da postavi na 7 praznih polj številke 11, 12, 13, 16, 17, 18, 19, ne da se številke ponove ter da se bo vzdolž in povprečno seštelo s številko 45. **Spričo prihoda avijonov** se je Jim razburil in ne more najti rešitve.

Pomagajte mu vi! Saj boste pri pravilni rešitvi deležni sledečih dobitkov:

1. motorno kolo,	8.—9. gramofona,
2. spalnica,	10.—13. foto-aparati,
3. kuhinjska oprava,	14.—15. moške ali ženske žepne ure,
4. moško ali žensko perilo,	26.—30. toaletne kasete,
5.—6. moško ali žensko kolo,	41.—50. slike.
7. radio-aparat,	

500 raznih predmetov in velik del tolažnih nagrad.

Vsakdo, ki bo poslal pravilno rešitev, bo dobil eno nagrado izmed navedenih predmetov, tolažne pa bomo delili mi sami.

50 velikih predmetov bo razdeljenih pod nadzorstvom javnega notarja.

Odpremne stroške za poslani predmet nosi prejemnik. — Pošiljatev rešitve ne obremenjuje nikogar z ničimer, samo poslati jo je treba takoj. — Eventualno povratno poštnino priložite, da dobite za vsak slučaj odgovor.

Vašo rešitev pošljite na:

NOVITAS, Zagreb, Strossmayerov trg 7/12